

BAKURUBASANNI

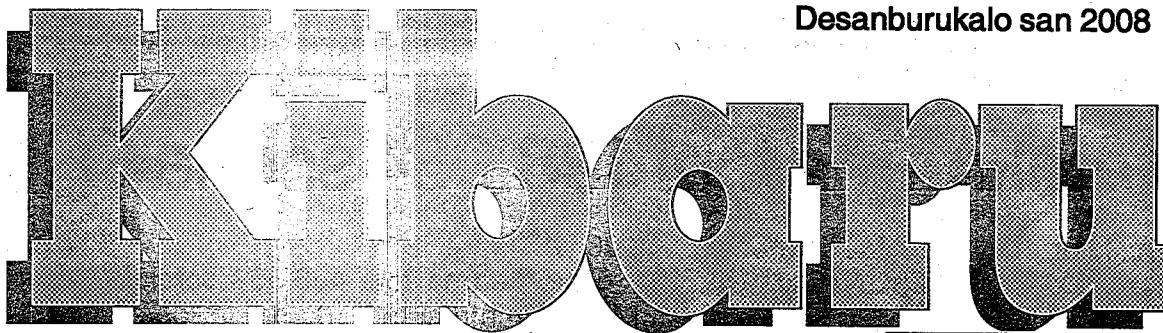
(nimoro 12 songo)

Mali kōnō = Dōrōmē 300

Afrikī kōnō = Dōrōmē 600

Jamana wēre = Dōrōmē 1000

Desanburukalo san 2008

Kunnafonisében bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 20-21-21-04. Bosola Bamako-Mali. San 36nan boko 443nan A songo : dōrōmē 15

Lajeba kera surōfēnko ani faso nafolo yuruguyuruguli kan

K'a daminé nowanburukalo tile 25 la, ka se a tile 28 ma, Bamako Lajesoba la, lajeba sigira sen kan surōfēnkeléliko anifaso nafoloburujali kan. Mogo faamuyalenw, ka bo Mali la ani dijé fan wérèw, olu tun be lajé in kéné kan. A labennikomité némogoya tun b'an balimake Modibo Keyita bolo.

Jamana némogow ye nin lajeba in sigi sen kan, bawo u y'a kólosi, ko surōfēnko ni yuruguyurugu juguyara demokarasitile in na fo ka datemé. Kasoré cakéda caman sigira sen kan walasa faso tōgōlaminenw, a tōgōlayorow, a tōgōlanafolo n'a nafolomafénw ka miné konuman, k'u kólosi konuman, ukana latijé, u kana sonya, yéresagoké kana k'ela. Bawo faso tōgōlafén kelen-kelen bëe ye jamanaden kelen-kelen ta ye. A man kan mogo damadonin k'o ke a sago ye. Min yére ka jugu n'a to bëe, fôlo mogo tun be siran, dôw tun b'u dogo ka tijeni ke; nka sisan o bora a la; a kéra i n'a fo jamana laada. Mogo dôw kelen be k'u yére ke i n'a fo olu de ye jamana ye, n'u ye min ke o k'a ni.

Lajekelaw ye nin bëe fesefésé, u ma nogo to fosi la; ka soro ka kankari gelenw da ani komagéleyaliw, minnu ka kan ka waleya a n'goni na walasa fu ka siri yuruguyurugu ni surōfēnko dan na Mali kōnō. U ye komagéleyali minnu ke olu dôw file nin ye : - u y'a nini segin ka ke sariya talen kórow kan, k'u laben ka ne ka kéné ni sisán lajiniw ye. - u y'a nini jamana tōgōlafén kólosilicakedaw caya koson u be ka fereke nogo na, ka nogo bali ka baara ke. O tuma u ka sëbenw ka

Labennikomité peresidan Modibo Keyita numan fe

fesefésé, ka bëe jyôrō jira i la, ka bëe danyorō jira i la, si kana dankari si la, u ka nogo dafa. - u y'a nini nafoloko damana kiiriso ka sigi sen kan. - u y'a nini mogo o mogo be ta ka ke némogó ye, jamanakuntigi fe, Minisiriw walima sigida lakodonnénw politiki némogow fe, ségeségeliw ka ke olu jogow kan, u baarakébolow an'u ka tilennenya sanni u ka sigi. - u

y'a nini goferenamancakéda bëe lajelen na musakaw kécogo ka kólosi, ka nafolo donyorō n'a boyorō n'a b o k u n w peréperlatige. - u y'a jira do ka fara goferenaman ka soro kan k'a sababu ke lénpow sarali diyagoya la, wusuruw, ani duwañew ka takisiw bolifénw kan goferenamankunda ani kenyéreyekunda.-

u y'a nini lénpow, wusuruw ani takisi minnu be sara gofernaman ye, n'u ka ca ni ba mugan ye dörön, u sekilama kadi, u warimugulama kana di bilen. - u y'a nini mogo minnu fana be ta warita faso warimarasow la, n'a wari ka ca ni ba mugan ye dörön, a sekilama ka di u ma, a warimugulama kana di u ma. - u y'a nini goferenaman

A tɔ be ne 3naj na

KONOKO

Malokaama tōni 498 984 soroia. Officidinzeré. Kénti. ne 2
Korofela mogo murutilenw binna Nanpalat. ne 3
Beliziki, muso do y'a den 5 kamige wiézézé. ne 3
Céne nogoñdan jyôrō fôc dira Fatumata Koné. ne 5
Dukene : N° 53nan : Sigida lamen lakanan. ne 8
Kalankéne n° 77nan : Danckuradijan. ne 8
Kenya sabatifeere Afrikidisid wula kóro quid. ne 8
Mali ka san 2009 baarakénafo ye müvan. ne 8
Krisiyano Oronalido ye san 2008 nôla sapunamais. ne 8

Malokaama tōni 498.984 sōrola Ofisidinizeri kōnō

Ofisidinizeri y'a ka laadalatōnsigi 23nan ke desanburukalo tile 10 n'a tile 11. Laje in neogoya tun be cakeda in kuntigi bolo n'o ye Seyidu Idirisa Tarawele ye.

Sanni tōnsigi ka damine, Ofisidinizeri nemogojekulu ye taama ke yoro dōw lajeli la. U folola Marakala barasi la. Ofisidinizeri jigesemeyoroba y'o ye. U ye foro labennenw laje, baara minnu ka kan ka ke waati nataw la k'olu cogoya don.

Nemogojekulu mogow bolen Marakala, u sinna Puwenta la, o kofe ka taa Puwēnbe. Jilabaga falennenw ka ca badinge kōnō kosebe o yoro ninnu na.

Sene kanpani in kōnō, samiyefeta ni tilemafeta la, foro mumē seneñen benna taari 90.636 ma; kemesarada la teme kera taari hake folen kan ni

106 ye.

Malo kaama tōni 498.984 sōrola. Mali ka malo sōrōta mumē na, o ye Ofisidinizeri kelen kelen yek'a jōni 48 ye kemesarada la. Malo hake min fana bēdun Malikōnō, oye Ofisidinizeri kelen kelen ye ka 52 ta o la kemesarada la.

Seneñen tōw la Ofisidinizeri kōnō, jaba tōni 93.676, woso tōni 14.518, tamatitōni 11.534, komiteritōni 1.771, ani kaba tōni 2.878 sōrola.

Foro labennenw na, goferenaman be jibolisira folow laben. O baaraw kemesarada la, 97 kera. Ofisidinizeri be jibolisira filananw laben. Kemesarada la 90 kera o baaraw la. Forotigw be jibolisira sabananw laben. Kemesarada la 33 kera o baaraw la. O musaka benna miliyari 2 ani miliyōn 859 ani 143.818 ma. Oye

75 y'a kemesarada la, baaraw bēs keli musaka la forotigw fe.

Forotigw ka musaka bota jibolisira sabananw labenni kama, o mumē ye miliyari 3 ani miliyōn 344 ani 170.702 ye.

Laje kōnōna na, Ofisidinizeri nemogow ye foli ke ka nesin baarakelaw ma. U labanna k'a nini goferenaman n'a demebaaw fe, halibi u k'u cesiri jilabagaw keleri, badinge laboli, foro kuraw labenni ani ji ladoncogo forow kōnō, k'ofeere kuraw nēnini ka lase Ofisidinizeri ma.

Nemogō ninnu sinsinna fen were minnu kan, olu yejisongo njurutalenw sarako numan ye senekelaw fe. U y'a jira k'owaleya ninnub'a to Ofisidinizeri ka taa ne.

Amadu Umaru Jalo
Dokala Yusufu Jara

Moti Ofisiri taabolo kura

Minisiriw ka san 2008 nowanburukalo tile 26 laadalatōnsigi senfe, u ye sariya do naniyasiri ka nesin Moti Ofisiri labaaracogo ma. Moti opereson in de welecogo yelma k'a ke Moti Ofisiri ye. Goferenaman togolacakeda don. Sariya minnu b'a labaaracogo fo, olu tara san 1991 utikalo la. Cakeda in nesinnen be malosenc yiriwali ma Moti, Jene, Yuwaru ani Temenkun serékiliw kōnō.

Taari 39.080 labennen be Moti Ofisiri bolo; senekela 10.727 be baara ke a kōnō. Sariya min tun tara Moti Ofisiri labaaracogo la san 1991, geleya dōw tun kōlosira o waleyali kōnō. O de koson yelma dow naniya sirila, walasa nogoya ka don baaraw kēcogo la. Sariya kura in b'a to yelma ka don Moti Ofisiri nemogojekulu cogoya la, ani ka se ka do fara cakeda in senekela hake kan.

Dokala Yusufu Jara

Sokow ni sigiyorokow minisiriso ye yoro di jamanakuntigiso ma Alatona

Nōnōn mara la, dugukolo taari 22.441 ani meterekare 2.113 min tun kalifalen be Ofisidinizeri la, a minena ka di jamanakuntigiso ma. A foro ko Emuseya Mali bēna maloseneycō min laben Alatona, a be bila o hukumu kōnō. Yoro in tun kalifara Ofisidinizeri la san 1996. Alatona maloseneycō labenni, Nōnōn - Gomakura siraba kilometere 81 dilanni; Bamako pankurunjiginkene lakurayali ani Iziniw sigiyorō labenni, olu ye baaraw ye Lamerikenw ka cakeda Emuseya Mali bēna minnu ke. A bēna sefawari miliyari 244 ani miliyōn 800 don u dafé.

Alatona dugukolo min dilen file jamanakuntigiso ma, maloseneycōko ni siraba dilanni kofe, a b'a to duguw sigiyorokow ka nēnabo, ani ka titiri fōnse

Dokala Yusufu Jara

Maloseneycō taari 1.950 bēna laben NDebugu

Dō farali NDebugu maloseneycō kene kan Ofisidinizeri kōnō, o baaraw naniya sirila minisiriw fe, u ka san 2008 desanburukalo tile 3 laadalatōnsigi senfe.

Waleya in be dabo dō ka fara sōro kan, dunkafa ka sabati, faantanya ka nogoya jamana kōnō. Taari 1.950 bēna laben. Baara ketaw file: jibolisira folow n'u pōnw ani jijugubolisira folow n'u pōnw; ka fara parititeri kubabaw ni parititeri fitininw kan; ani parititeri jijuguboliraw bēna dilan. Siraw fana be dilan ani ka maloseneycō dalakejne.

NDebugu maloseneycō bonyali baara in dira Siniyaw ka cakeda min be wele Koweki-Mali ma. A bēna baara ninnu ke sefawari miliyari 5 ani miliyōn 841, kalo 24 kōnō; nka baaraw be lajo samiyē fe. O kalo hake te jate 24 in na. Alimanji cakeda min be wele «KFW», o jolen be n'a musakaw ye.

Dokala Yusufu Jara

Né fôlo to
 ka sannifeerecakeda sigisen kan min
 ka baara bë ke goférénaman ka sanni
 n'a ka feerew jenaboli ye an'u
 lateméni kenyereyew ma.- u y'a jini
 yuruguyurugu ka kélé Mali sariyaso
 la, bawo ni sariyatigelaw ma tilen
 jamana sariya bëe bë ke fu ye. - u y'a
 jini mogo minnu nöminen don
 yuruguyurugu la, k'olu bolo bë baara
 la sanni u ka kiiri.- u y'a jini
 sariyatigelaw fe u ka kiiriw tige joona,
 uk'an'ubila ka mën.-kalankon nasiraw
 la, uy'a jini nafo lo min bë di kenyereye
 lakolisow ma, o ka ke sariya hukumu
 kono. nögondan minnu bë ke

Kalandenw kun ,olu ka ke jelenya la.
 O kofe u y'a jira maramafen kana ye
 mogo si bolo bilen an ka lakolisow la.-
 u y'a jini forobacakédaw la,
 baarakelaw ka ye kéné kan tuma
 bëe. Tubabubaarakela hake ka to ka
 jatemine tuma bëe.- u y'a jini fasobë
 nafo min di politikitow ma, o dili
 daliluya ka ke u ka mogo kalanta hake
 caya ye fasodennumanya siratigé la
 ani yuruguyurugu keleli;- u y'a jini
 jekulu ka sigi sen kan min bëna nin
 komageleyali ninnu waliyali këosi.
 Lajëba in kunceli jemogoya tun bë
 Minisirijemogó Modibo Sidibe bolo.

Madiba Keyita / Mahamadu Konta

Korofela mogo murutilenw binna Nanpala kan

Nanpala bë Segu mara la ka digi saheliyanfankan. Jumasu k'a duguje sibiri la, desanburukalo tile 20, Iburahima Agi Bahanga n'a ka mogo binna Nanpala sorodasiw kan dugutila fe, nege kanje 4 waati la.

Ujamakuluba tundon. Bolifen min bë wele katikati (4x4), o tan ni woɔɔr nögonda tun b'u bolo; a kelen-kelen bëe falen tun don mogo bi duuru nögonda na; maramafen cejuguw tun b'u bolo.

U balala Mali sorodasiw la; bawo olu tun bë sunogo la, wa mogo tun sigilente n'a ye fana kobanbaanciw bë son ka na Nanpala bawo u ka nata si te yen kan.

Mali sorodasiw n'u ye leri naani de ke nögón na. Mugukan tigelen soggomada fe, u y'u kodon; nka u taara ni Mali ka kelekeminé caman ye, sorodasi 15 ni tora a la, ka 13 jogin. Mogo joginnenw tara ka Segu mara dögötörösow segeré. U ye Mali sorodasi 3 jenama miné ka taa n'olu ye. Mali fana y'u ka mogo fila miné.

Tijeniminnu kera banbaanciw kun o hake ma se ka dòn; bawo u te son ne wëre ka da u ka suw kan, u b'u ce ka taa n'u ye walasa mogo wëre minnu bë k'u dëme i n'a fo

Nizerijamana mogo murutilenw, o gundow kana boro. A jirala ko Mali fanga kunnafonickeda min ka baaraw bë ke gundo la, o tun y'a jira jamana jemogow la, ko banbaanciw bë labenw na, o tuma na jamana fana tun ka kan k'a ka labenw sabati.

Mogo tun ma sigi ni nin wale in ye; bawo bënan minnu temena kosa in na Mali ni banbaanciw ce, o dakun 18 na, 15 sera ka waleya kabani. A to 3 te se ka waleya fo ni binkanniw banna. Banbaanciw taara bin Nanpala kan bawo u dagayoro körö la, i n'a fo Tinzawateni, Mali sorodasiw tonnen bë yen. Mogo murutilen minnu tun tara sorodasiya la, olu minnu tun bë Nanpala kan kono, olu caman bolila ka fara mogo murutilenw kan.

Nin kibaruya jugu ninnu dara jamanakuntigi tulo kan k'a to labenw na ka taa Kayi, "biyenali" dayéeli jenajew la. Ay'aka nisongojira, ka bonyamasegin ke ka jenin banbagatow ma, Mali sorodasi minnu ni tora a la. A ye wele bila jamanaden bëe ma; bawo mogo damadonin de no ye nin ye korofemogow cëla. A y'a jini bëe lajelen k'i fanga fara nögón kan.

Peresidan ko Mali te se k'a ta ke a ka suw jateli ye ten don o don, k'a sigi k'a bolo fila da a sen kan.

Nafa bë wulumuso ka bangebaliya la

Wulu suguya ka ca; a mana k'a suguya o suguya ye, wulumuso bë se ka den soro a kalo 6 la, fo ka se 12 hake ma. Wulumuso bë boko fila ke san kelen kono. Ni wulumuso bora, dosokorow bë tugua a ko kafojogonya siratigé la tile 12 ka se 20 ma. N'a ye gerezige soro, a konobara kuntaala ye kalo 2 ye; a bë jigin. Wulumuso mana bo, ko dosokorow tugura a nöfe, o waati la a bë juguya, a te dumuniba ke. Kafojogonyabanbaliw konoona na wulumuso ka basibon bë caya; o b'a ke bagan mango ye du kono.

Mogo min t'a fe a ka wulumuso ka gerezige, o bë bagandogotorow bila k'a fansow tige ka bë a la, walima a denso. O y'a operecogo ye, a kana den soro. Wulumuso bë se ka opere a si kalo 8 n'a 9 na. Kirinnan bë k'a la. O b'a soro a sira ten kongo la. N'a operela o cogo la bagandogotoroso la soggomada fe, wula fe a bë se ka labila. Dow yere b'a to wulu ka si u bolo yen, k'a ka keneya këosi kosebe.

Opereli kofe ni wulu jematigera, dumuni bë soro ka di a ma. Kalaligariw bë se ka bë tile 10 fo 12 opereli kofe. Nafa bë wulumuso ka bangebaliya la. Densorobana caman bë yen, a b'a tanga olu ma. I n'a fo minnu bë yelema a fe, joginni kafojogonyaw senfe, kurubaw falenni fanso kono, sindimiw, ani wuludenbatigi bë juguya min ke a b'o bali.

Wulu mana opere a waati numana, a te mo goya, a t'a bali fana ka farinya. Kasoro a te miiri kafojogonya la bilen, i bë se k'a ladamu i sago la. Opereli bë caman bë wulu farikolo ka ketaw la; a bë dumuniba ke. Nk'a bë son ka ke wulu belebeleba ye. O la, fo jatemine ka k'a ka dumuniko la.

Dögötörö Bubakari Jare
Dokala Yusufu Jara

Mali izinikow, yoro filetaw ani bololabaara

Iziniko te ko sabatilenba ye Mali kono fob. Izini kelen-kelennin minnu b'a kono, olu ye bayelemani iziniw ye. Bololabaara de waralen be kosebe. Yoro filetaw, n'a be fo o manansarakan na ko «turismu», ofana b'a la ka sigi sen juman kan.

Izinikow :

Mali ka soro fanba be soro sen, baganmara ani monni de la. Kabinisan 1999, goferenaman ye iziniko don ba la. Yelema be ka don baaraw kecogo la fasodenw ni dunanw ka iziniw sababu la. Nka iziniko te taa fen minnu ko, n'o ye ji, kur'an, telefoni ani sira numanw ye, wasa sorobaliya olu la, o kelen be ka Mali iziniko ke tokaje ye. O de kama, kemesarada la, Mali izini 80 be Bamako.

Finidilan iziniw :

Fangaba donna finidilan iziniko la k'a sababu ke finidilan izini ITEMA sanni ye kenyereye mogo kura fe, n'o ye Batekisi ye Bamako, ani komatekisi yelemani ye siniwaw ka bolo kan. Koori caman fana soroli Mali fe, o ye iziniko ninnu sabatili sababu numan do ye. Koɔrikolobo iziniw ni Sɛmudete be marayɔɔ caman na; i n'a fo Kucala, Sikaso, Buguni, Doyila, Fana, Kita. San 2007 la, o izini ninnu ye koori tɔni 350.000 kolo bo. Sɛmudete nɛmɔgɔyaso ka kunnafoni na, o san koɔrimugu feereta benni tɔni 250.000 ma jamana koɔkan, dije suquba la.

Dumunidilan iziniw:

O izini suguya ninnu de ka ca
kosebe.

Sukala ye sukarodilan izini ye,
min be Siribala ani Dugabugu. U ba
sukaro toni 30.000 dilan san o san.

Huwikoma min be Kulukoro, o be tigatulu dilan. Mali be tiga hake min sas san kono, o caman tulu be be o izini in na.

Tedilan izini min bë Farakô,
Sikaso dafé, o ka te labènnenw bë
min Mali kono. A dòw fana bë feere
Mali kéréfajamanaw ma.

Baganfagayoro minnu labenna
Bamako, Kayi, Sikaso, Segu, Moti
ni Gawo, olu b'a to sogo numan be
soro o yoro ninnu na. San kono u be
bagan hake min faga, o be se toni
135.000 ma.

Izini minnu be nōnōw laben, o
belebeleba dō ye Bamako Malile
ani Segulé ye. Mōnniko cakeda do
be Moti, min be wele Opereson
pesi.

Izini werew :

Fen suguya caman be dilan Mali
kono, iziniw na. I n'a fo Mali ka sira
ni takaladilan izini min be wele
Sonatamu; Tolimali be toliew ni
pontiw dilan; Anbalimali be boro
dilan; Sada Jalo ka izini be binegiri
ni manamafenw dilan;
mankorodenw bayelema izini;

«Peyaziko»

çuck iliçcs sən kelen ye ñaminen

Yoro kerenkernenew n'o ye
peyaziw ye, olu jora siraba dow kan
Mali kono. Donitamobiliw,
mogotamobiliw (dugutaamobiliw) ani
mobili misenninw temeto be musaka
do sara o yoro ninnu na. O waleya in
daminenen Mali kono, o san kelen
dafara.

O siratige la, Baarakeminenko ani Bolifénkow minisiri Hamed Jane Semega ni kunnafonidilaw ye kunnafonidilaje ke Sanankoroba desanburukalo tile 9. Siraba sariyaw labatoli nemogeo Modi Kante ani gerekabolifénw, kogojikanbolifénw ni bajikanbolifénw nemogeo Jibirili Talitun be kene kan.

Wari min be soro mobiliw taakaseginni na yoro kerengkerennen jolen ninnu na, o kecogo file : san kelen kono, wari soro len kemesarada la, 90 be ke ka siraw laben; 7 be ke

minfendilanyɔrɔw; bisikidilanyɔrɔw;
anionomafendilanyɔrɔw.

Yoro filetaw

Mali ye turisimu jamana ye. Dugu
damado b'a kono i n'a fo Jene,
Tumutu, Sanga ani Bajangara, olu
togo ye dije labo. Yorofilelaw bena
Mali kono sanga ni waati bee la, ka
nin yoro kofolen ninnu kunpa b'u la.
Mali kono, cakeda min nesinnen be
yorofilelaw topotoli ma, o be wele
«Omato».

Bamako dugu kono, yoro damadow
be yen, mogow b'olu segere kosebe;
n'o ye mize nasonalii, warabafioso,
aritzana, Bamako misiriba, ani
kerescenw ka katedaraliba.

Kangaba mara la, Kaababulon,
Kamanjan ka farawo ani Kela jeliw
ka dugu. Bololabaara nasira la,
kasafiniw, kannakonow,
bololanegereziralam ni faralamaw
ani daga ceniw be dilan Moti,
Tumutu, Gawo ani Kidali maraw la.

peyazi musaka ye. Peyizi jolen be komini min kono, wari to 3 be di o ma, a k'a don komini yiriwalibaaraw dafe. K'a damine san 2007 desanburukalo tile 1 la ka se san 2008 desanburukalo tile 31 ma, a jirala ko wari hake min be soro peyazi ninnuna, k'o be se mitiyari 1 ani miliyon 200 ma. Kasoro san 2008 kono goferenaman ye musaka min don sirabaw labenni dafe, o ye miliyari 14 ye. O ka ca kosebe ni wari soro len ye peyaziw la.

Modi Kante ka fo la, Sanankoroba
peyazi ye miliyon 181 ani 800.000
ladon nin san fôlo in na. Sanakoroba
komini niyoro y'a la miliyon 5 ani
454.000 ye. A'yajira fana, ko peyazi
be yoro o yoro la Mali kono, u ka
baaraw kecogo ka ni fôlo.

**Bayi Kulubali
Dokala Yusufu Jara**

Céne njogondan jocoré fôl dira Fatumata Kone ma

San o san, ORTM be céne njogondan laben Bamako yan. Ninan ta kéra Sibiridon, nowanburukalo tile 29, san 2008, Jeli Baba Sisoko tggolajenajeso kono Bamakolajesoba la. Kunnafoniko Minisiri tun be kéné kan ani ORTM némogoba. Jamana maraboloseegin bée ye musomannin cénumanba kelen bila ka na njogondan in na. Maliden minnu sigilen be Faransi, olu fana y'u ka musomannin bée la cénumanba bila ka na njogondan in na. Léri naani de kéra nénaje in na. Npogotigi min cekaji ka tème Mali npogotigi bée kan, o latomoni te ko nogoman ye.

Nk'a laban na, ben kéra Fatumata Kone ka sogomadoolya kan, k'a sugandi ka ke "Misi" ye. Jekulu min sigira ka jalatigeli ke anitelefonicilaw, ka fara nénajejama kan, hali mogo minnu tora so n'u tun be jabaranin

koro, olu bée da benna a kan ko Fatumata ye fôl ye. A ye miliyon kelen ani ba bi naani soro ani ladiyalifen caman wêre. Faransi "Misi" kéra filanan ye; ale ye sefawari ba kême ani ba bi woôro soro ka tila ka ba bi duuru soro a ka laadalafini jansa ye. Sabanan fana kéra Bamakokaye, atogô Bintu Kuyate ; ale ye sefawari ba kême ni mugan soro. Musomannin min ka kuma nena ni bée ta ye, o kéra Tumutuka ye; o ye ba tan soro. ORTM ka san 2008 "Misi" Fatumata Kone si be san 20 na. Lakoliden don. Seko ni Dongo ani Bololabaara Kalansoba la, min be Bamako yan, n'a togô dalen be Bala

Fatumata Kone be cemance la

Faseke la. Abudulayi Jabate ka bo Kucala, ale de ye nénaje in sankorota n'a ka fôl ye.

**Yusufu Dunbiya
Mahamadu Konta**

Bélizikijamana na, muso dô y'a den 5 kantige wulada kelen

Zenewiyewu Leremiti ye Bélizikika ye. A si be san 42 la; san 1990, teriya donna a ni Maroku jamanaden dô ce min togô ye Busayibi Mokadem. O sigilen be Béliziki jamana na yen. O teriya in labanna furu la. San 2007 feburuyekalo tile 28, Zenewiyewu Leremiti'y'a den 5 bée kantige ni muru ye wulada kelen na. Den ninnu si hake b'a ta san 3 la, ka se san 14 ma.

Nténendon desanburukalo tile 8 san 2008, a ka kiiri daminen. Kiiritigelaw némogo Luki Mayesi ye kuma di Zenewiyewu ma; a y'a den ninnu kantige cogo min na, a k'o nefs.

Hali n'a tun b'a ka kuma makarikotofo, aye denmisennin ninnu fagacogo fo ka jeya. Zenewiyewu ko : «N folola ka muru fila bo musuwari kono k'u bila n ka so kono sankanso sanfe. Ka jigin ka na salon kono ka widokaseti dô k'a la denmisenninw k'o laje. N ye Mina bolo min'e ka yelen n'o ye. O si be san 7 la. N y'a jira o la k'a ko ka di n ye kosebe. O koson n

Zenewiyewu Leremiti bilala a si kaso la b'a fe k'a sumu-sumu: N girinna ka Mina ta a kan ma, k'a ngoono bisi ka finge tige a la. N soro ka muru kelen ta k'a kantige.

N nana Medi min'e ka yelen n'a ye. O si be san 3 la. N ye kuma dumannin minnu fo Mina ye, n y'o fana fo Medi

ye , k'a faga o cogo kelen na. N jiginna tuguni den fila fagalen kofe. N ye n to sanfe yen ka Miriyamu wele. O si be san 9 na. Tabali fitinin dô be n ka so kono, o dilannen don ni fara kologelenba ye. Miriyamu donnen, n ye tabalinin in fara a kun k'a kirin. N soro ka k'a kantige. Joli kéné ye sokonona fan bée labo. Kogow ni sobili be bilenna joli fe. N labanna ka n kan bila Nora ni Yasimini ma, k'u ka boli ka yelen yan. Nora si be san 12 la, Yasimini ye san 14 ye. N y'olu fila fana kantige; kasoro Yasimini tun ko ka di n ye ka tème n den tow kan.

A k'ale tun b'a fe k'a yere faga o kofe. NK'a labanna ka polisiw wele; sabula a ye kojuguba min ke nin ye, a ka kan k'o juru sara. Muso fila minnu be kiiritigelaw la, Zenewiyewu ka nefsoli ye njeji tila olu bée la. A labanna k'a jira, k'ale y'a denw faga, a tun b'a fe k'a yere faga walasa u ka taa yoro la u ni be lafiya yoro min na.

Dokala Yusufu Jara

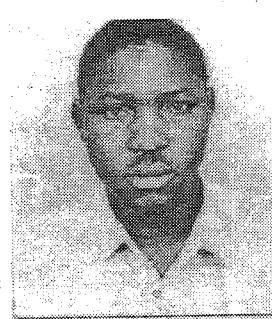
Angereko nogoyara Ofisidinizeri kono jinan

Waleya damadø kera jamana nemogow fe, ka nesin senekelaw ma u ka geleyaw kumbenni na. Koori tun be sen Ofisidinizeri kono folo. San 1966, ji ye kolo kono kooriw tijø. O kera geleyaba ye, fo senekela døw bolila ka kolo bila pewu. Ji k'o tijen in kera sababu ye ka kolo kono koorisene dabilo. Jamanakuntigi folo Modibo Keyita ye jisongo bin ka bo senekelaw kan o geleya kama. O temenen kofe, kolo kono, waati kera, mogø tun te se k'a ka malo senenen gosi n'i ma taa sèben do ta, k'i ka dumunita gosi i ka malo la. O sèben tun b'a jira ko forotigi kana teme børe fila hake kan, sèben ta o ta. O tun be ben døgokun kelen dumuni ma mogø døw bolo.

Jamanakuntigi koro Musa Tarawele y'o geleya in wuli ka bo kolo kono moggow kan san 1979 ni 1980 kanpani kono na.

Moto kelen be mobili ye

Sugujosiraw fe ani dugu bølonw kono, mototigiw be k'u ka motow bila mobilijøro la. Mototigi b'a ka denbaya be ta sijn kelen moto la ka taa

Isa Jalo

u bila u taayorø la. Dutigi be moto wuli ka yelen k'a sigi. Den sabanan, filanan ani folo be yelen ka da nøgon kan. A to fitinin fila, a b'olu ta ka sigi a nøfe. Min be gidøn na, o be gidøn min mototigi fe.

Ni dutigi be taa bo a balima do ye dugu kono walima dugu were la lafinedon do fe, o fana be ke moto la. A be yelen k'a sigi. Muso be yelen a kofe, den sirilen b'o k'o la. Muso be laban ka denmisennin do

Angereko geleya tun be kolo kono kosebe. Jamanakuntigi Amadu Tumani Ture y'o geleya in nogoya san 2008 kanpani na. Ofisidinizeri senekelaw ka foli be u ka nemogow ye u ka cesiri la angereko la.

Jinan kanpani na, angere hake min donna zoni Kurumari kono, o file :

Nøgoje toni 1.944; nøgofin toni 1.545 ani nøgo nelenin toni 1.060.

Sisan anw senekelaw cesirituma sera; jamanakuntigi y'a seko ke. Ofisidinizeri nemogow fana y'u joyorø fa. Fo bee k'a ka layidu dafa. Anw senekelaw ta ye ka baara sebekøro ke, k'an ka juru talenw sara. Jurusara de ka gejen baara bee ye. An tun famana nin nøgonna nogoya ma seneko la. Nøgoje ni nøgo fin fila be dira songo kelen na jinan. N'o ye børe kelen dørome 2.500 ye.

Isa Tarawele animatori don Kogoni Kasisi, Jabali komini na Nøgon

ta k'o sigi a ni motobolila furance la. Ce fana be den were ta ka sigi a nøfe, o be gidøn min a fe. U be bo ka sirabaw min a cogo la.

Nin waleya in nøgonna geregere te jamana kono. Ni kasaara ye nin tigilamogow sørø, o y'u yere kelen ye k'u ka denbaya daji. Yørefagasuw don. U be mina mogofagalaw mincogø la. Dantemewale man ni.

Isa Jalo ka bo Kodugu, Dugabugu komini na Kati

Mogø te nimisa malo nerika sereni na

Jamana min sinsinbere ye sen, baganmara ani monni ye, o ka kan ka taa ne n'a ye deme don cikølaw la. O misali do ye jinan ta ye. Jamana nemogow be fo u ka deme na.

Ne be Ala deli, a ka san nata se bee keneman nøna. Minisiririjemogø Modibo Sidibe ye naniya numan min ta ka nesin senekelaw ma jinan n'o ye malo Nerikako ye, a kera here ye.

Fuseni Kamara ka bo Nanbali, Sibi komini na Kati

Sinaya yelemanen be ka ke nengoya ye

An karamogø Mahamadu Konta ye nininkali do ke Kibaru bøko 439nan ne 8 na. A ye nininkali ke, ko sinaya ni keleya ye kelen ye wa? Ko danfara jumen b'u ce?

Ne bolo Sinaya ni keleya be nøgon sørø fa la yøro do la, nka baw b'u danfara. U be nøgon sørø ba la yøro do fana na, nka faw b'u danfara. Ne b'a jira an karamogø Mahamadu Konta la, ko folo sinaya tun be ale ka fccogo la. Nka an be don min na, sinaya kelen be nengoya ye; n'ote folo musow tun be keleya sama u ni nøgon ce n'u baarakebolo ye. Bee tun b'a fe a ka don k'ale de ye baarabakela ye du kono. Anyerew ka nsana do b'a jira ko «keleya so be jo, nka nengoya so te jo.»

Nin ye keleya yelemanen ye ka ke nengoyasinaya ye. Denmusow be fara u baw kan an be waati min na, k'olu ka sinayakelaw ke. U n'o hakilila jugu be mo fo k'u fana ka celasigi don se. Mogø mona ni hakilila min ye, a nøna k'o de ye taabolo numan ye. Kerenkerennenya la Bamako kono, ben be sinamuso minnu ce o manca. U denmusow b'u nømada u ba sinamuso ka kow fe, k'o bee lakali u ba ye gabugu kono, walima soju la.

Ala mana mogø min ci ka Bamako musomannindowfuru, a kono nasulen be don i kan i kana se ka muso kura furu, walima k'a sinamuso furu sali dabaliw tigelen sørø a bolo. Sinaya banna, nengoyasinaya de be yen bi.

Yaya Mariko ka bo Senu Bamako

Géleya ka di Mali julaw ye

Jinan, sanji sèbekoro nana. Sumanw jéna. Ne bë faamaw nininka, yala hakilila jumen b'u la sumanko kan jinan?

Ni sanjidése kera san min na, ni suman ma soro kosebe, julaw bë suman songoyélen. Otuma na jinan, julaw bëna sumanko bila da jumen na. Bëe ne b'a la jötigé waati in ni malotigé waati in na, malo bë ka feere halisa dörôme 85 la; yorodaw la dörôme 90; Bamako yan fana de. Samiyé mana surunya malo songo bëna ke joli ye Bamako?

San sila, a te fo ko jinan ka fisa balo songoko la Mali kono. Géleya dörön de ka di Mali julaw ye, n'o te kongo te Mali kono. Hali n'a fôra ko döönin bëna fara Mali baarakelaw sara kan, o te

Yaya Mariko

mœen juraw fana bë döönin fara u ka fénw songo kan. Ala kana kongo se an ka jamana in ma. Mogo caman bë kongofo a t'adon. U ka mögökoro ba san 80 ninnu nininka. An ka sabali ka nogoya kanu n'an mögonogon ye.

Hakililajigin na, san 1966, kongo donna Mali kono Modibotile la. Mogo hake min sara kongo fe, o da ma don. San 1979, kongo wére donna jamana in kono. O kéra mögo o mögo jéna, olu ka kan k'a don ko gongo man ni.

Yaya Mariko ka bë Senu Bamako

Togo bë togotigi bugunnatige ani k'a bilasira

Tuma caman na, ne bë n yére nininka bamananna kow la. Kôlosili la, bamanantogow b'a la ka tunnun. Togo te fen gansan ye. Kalango tun jolen te bamananna fôlo, kasoro sèbenni ma damine. Bamananna, togo da tun te kufeko ye. Koro tun bë togo data bëe la. Jatemine tun be ke den soroogo, a bangedon an'a wolocogo kan, kasoro ka togo da a la, min b'a to olu be to mögôw kono.

Fôlo, bamananna, dunan tun mana na dugu kono ka tile fila, walima tile saba soro, mögôw togo fôkan fe, a tun b'a don k'ale mögonaw b' o dugu kono. A b'a don ko fosi kelen te dijé na, ni min mögonna ma da.

Kalan tun bë bamananna ni sèbendônkalan te. Koro tun bë cètogow la cogo min na, a tun bë musotogow fana na o cogo kelen na. Hali den minnu soro la géleya suguya min koro, bamanan tun be nin bëe farafasiya dentogoda kônna na. Muso min denw bë fatu joona, kelen min mana jo olu kofe, togo kérénkérénneuw tun be yen o kama : Buguri, Namanton, sununkun, Filifén...

Ni ba tora musokélé la, walima ni fa ntanyana kasoro den togo ma da, o den in togo bë da Tonkô walima Fako.

To go koro tun bë togotigi bugunnatige sigida la ani k'a bilasira a ka mögoya kono. An bë don min na tubabuya tile nana; an banna togo kôromaw na, an bë minnu sidon, ka nôro dôwerew la, an te minnu sidon.

Bëe hakili la ko silamediine ni kerekendiine togo de ka ni; kasoro diineko ni togo te fan kelen fe. Diine ma Nansarala togo yelema, a ma Arabula togo yelema. Farawuna togo b'a la ka da yorobaw la arabujamanaw kan ani k'a da denw na. Bëe dun ko Farawuna tun ye kafiri ye. An k'a don ko hadamaden yerbakun n'a kewale, olu n'a togo te mögon je sira la. Otuma na, ne b'a jini mögôw ka faamuyalike, an ka segin k'an ka togo kôromaw da. O de b'a to an b'an yére don, k'an mögonogon don. Bamananden min mana a yére soro duguba do kono, o bë ban a togo koro la ka silametogo do da a yére la.

Isa Jalo ka bë Kôdugu, Dugabugu komini na Kati

Tonko bë ka Mali ntolatan segin ko

Waleyé do bë Mali ntolatan na, n'o ma dabila, an bë jonjon (kupu) min kan k'a jini, o soro man di. Bamako, ntolatanjekulu minnu bë jate la kosebe, o ye Joliba ani Sitadi maliyen ye.

San 2008 in na Mali Samatasége fitininw ni Kôdiwari Sama fitininw ye mögon soro «UEMOA» kupu la Bamako. O ko tora Kôdiwari ta la. Ala ye Kôdiwari Sama fitininw géréjige kuru 6 la, ka Mali géréjige kuru 5 la. Kasoro u bëe tun ye bi kelen-kelen don ntolatan sanga 120 kuntaala kono.

Ne b'a jini Samatasége fitininw ni kôrøbalenw fe, u ka baara ke ni dusu ye.

A b'e jini faamaw fe, u ka feere ke ka denmisew fara mögon kan. U kan'u ke jagokun ye, k'u feere Joliba ni Sitadi maliyen ntolatantow ma. Sabula kôrønajuguya fe, u ka ntolatan bë tijé u bolo. K'an to nin jengoya la, kupu bë mœen kasoro a ma soro Mali ntolatannaw fe.

Yaya Mariko ka bë Senu Bamako

Kani 2010 ntolatanw bolodara

Mali bë kulu B la. A jamanaw file : Gana, Benin, Sudan, Mali.

Jamana 4 ninnu na, min mana joyorô fôlo soro, obetaa Mónjali 2010 ntolatan kéné kan. Minnu mana ye joyorô 2nan ni 3nan na, olu bë taa Kani 2010 ntolatan kéné kan. Joyorô 4nan, o jamana b'a laben ka waati wérew m a k o n o . Mali bë nin kulu B min na, a si te jamana dennin ye ntolatanko la. Ne b'a jini ntolatan jemögôw, degelikaramogô, ntolatannaw ani Maliden bëe, an ka je ka Samatasége senkoromadon u ka se ko la, ani k'u ka baara nogoya u bolo. Mali yeli Mónjali kéné kan, o ka di fasoden bëe ye.

Isa Jalo ka bë Kôdugu, Dugabugu komini na Kati

Kalankene N° 77nan

Danekuradilan ni bɔnnaw : bɔnna ye mun ye ?

Dajé o dajé ni nɔrɔnna b'a la, a kera nɔrɔnna suguya o suguya ye, a b'e fo o b'ee ma bɔnna.

Misali la, nin dajé ninnu b'ee ye bɔnnaw ye : Tobili - denmisennin - finman - korden - suguba - sigibaga - kalanna - sigira - jamanjan - bugurinje - lagosi - ladon - magere - sognere. Tobili ye bɔnna ye bawo nɔrɔnna nɔrɔlen b'a la a kofe n'o ye "li" ye. Ladon ye bɔnna ye bawo nɔrɔnna nɔrɔlen b'a la a nɛfɛ n'o ye "La" ye. Jamanjan ye bɔnna ye bawo nɔrɔnna nɔrɔlen b'a la cema n'o ye "man" ye.

Nɔrɔnna ye mun ye? "Nɔrɔnna ye kumaden ye min be nɔrɔ dajé na k'a kɔrɔ jiidi". Nɔrɔnna ye kumaden ye bawo dajé fan do don min te se ka tige ka bɔ nɔgɔn na, kɔrɔ b'a la walima nɛci. Misali la, n'an ye "Tobili" ta, kumaden fila b'o kɔrɔ : "tobi", o ye wale ye ani "li" o ye

nɔrɔnna ye. O kumadenw faralen nɔgɔn kan, o de be ke dajé ye = tobili. Nɔrɔnna "li" be wale "tobi" kɔrɔ jiidi k'a yelema ka ke tɔgo ye = Tobili (ka fən dɔ tobi).

Nɔrɔnna ye suguya joli ye ?

Nɔrɔnna ye suguya saba ye : kɔnɔrɔ, nɛnɔrɔ ani cənɔrɔ (An delila ka nin fo ka tems Kalankene kɔnɔ Kibaru la).

Kɔnɔrɔ ye : ba - baga - bali - ni - la - na - ma - man - lan - nan - len - nen - ka - nin - nci - ta - to - ra - lama - nama - ntan - ya - ra - w, ani dɔwɛrew.

Nɛnɔrɔ ye : la - ma - so.

Cənɔrɔ ye : man - n.

Dajé kuraw be dilan cogo di ni bɔnnaw ye ? O la fo i ka nɔrɔnna kelen-kelen nɛci dɔn. N'i y'o dɔn, o be baara nɔgɔya i bolo.

Misali la : - "baga" be nɔrɔ wale la ka wale kəbaga kofɔ : sanbagá (min

be sanni ke). "lan ni nan" be nɔrɔ wale la k'a jira k'o wale in be ke ni fən min ye : gosilan (gosili be ke ni fən min ye; mununnan (mununni be ke ni fən min ye

DUURUNIN sɔrɔ la cogo di?

Bamakɔ yan, jama jera ka jamatamɔbili do wele ko

"Duurunin". O waatiw la, mɔgɔw tun b'a ta dɔrɔmɛ duuru ka taa dugu kɔnɔ. Kɔnɔrɔ "nin" de farala wari tɔgo kan ka ke mɔbili weletɔgo ye. Bi, "Basiyew" be mɔgɔw ta dugu ni dugu. O taransipɔri ka ca ni dɔrɔmɛ duuru ye. Nka hali bi, "Duurunin" in de be fo walima "Basiye". O kɔrɔ ye ko tɔgo in benna mɔgɔw ma. O la, n'i be dajé kura dilan, i ji ja a ka taa mɔgɔw jimsinsira fe. O la a be si sɔrɔ. Jama ye danekuradilan ke cogo min na, mɔgɔ faamuyalen b'ee ka kan ka se k'o nɔgɔnna ke.

Mahamadu Konta

were t'o la ni nɔgɔ te. Segenbaatɔya ni faantanya yerew taamasiyen fɔlɔ ye nɔgɔ ye. An ka fɔlɔmɔgɔw tun y'a faamu a mɛennna kokojugubee lajelen kunyanfan ye nɔgɔ ye. Hadamaden farikolo be nɔgɔ, n'a y'a ko, o y'o bannen ye. A donfini be nɔgɔ, n'o fana kora o be ye. A sigiyɔrɔ be nɔgɔ, o ye ko juguba ye. A ka dumuni be nɔgɔ, o ye ko juguba dan ye. A be dabali min tige a farikolo n'a donfini kana nɔgɔ, a ka kan k'o dabali kelen ninnu de tige walasa sigiyɔrɔ be ye, an'a balofenw. Nka nɔgɔ be don hali hadamaden hakili la. A mana se o yɔrɔma, oye hadamaden makosalen yepewu. Bawofarikolo, fini, sigiyɔrɔ ani dumunifén b'ee be nɔgɔ kudayi ni hakili nɔgɔlen don. Fɔlɔ, ni mɔgɔ min tun sera a yere kɔrɔ, ka se a ka du kɔrɔ, ka baarabaw ke, mɔgɔ be se ka waso ni minnu ye, a tun te fo k'a yiriwara; a tun be fo k'a bɔra nɔgɔ la. Hadamaden jugu fɔlɔ ye nɔgɔ ye.

Mahamadu Konta

Dukene N° 53nan

Sigida lamini lakanani

Sigida lamini lakanani kuma mana fo, a be ke mɔgɔ caman nɛna ko kungo-kɔnɔnaw dɔrɔn de kodon. O te tige ye. Dugubaw ni galoduguw fana sen b'a la. Olu fana sigida n'a lamini be se ka tige kosebe, ka baasi caman lase hadamadenw ma.

Kibaru temenen in na, an y'a jira, sigida lamini lakanani hukumu kɔnɔ kungo kɔnɔ, ko tasumadon, forokurabɔw ani jiribatigew, olu ka jugu kungo ma kosebe. Nka u ka jugu hadamaden de ma ka teme nin b'ee kan, u be na ni jirintanya ye ani dugukolo yelemani ka ke cəncenfu ye. Jiri te yɔrɔ o yɔrɔla, sanji te na yen. Cəncenfu be yɔrɔ o yɔrɔla, cike sabati ka gelən yen.

Tige don, kungo te galoduguw kɔnɔ bilen, jiri b'ee tigera ka sow jo. Nka jama cayalen be nɔgɔn kan cogo min na, bolimafemafenw caya ani iziniw, ofana y'a dama geleyaw ye minnu ka kan ka file ji nemajolen na. Misali la Bamakɔ. Sandamadɔninnuna, baara caman kera ka Bamakɔ cənja, k'a

saniyank'on'ata b'ee Bamakɔ nɔgɔlen don fo k'a damateme sango samiyɛ fe. Taamasiyen damado be yen, olu b'a jira ko Bamakɔ səbekɔrɔ nɔgɔlen don. O ye taamasiyen jumɛnw ye ?- san kuuru-keere, soso be Bamakɔ, faantankin ni faamakinko t'o la- San kuuru-keere, sisi ni fɔlɔkɔ dulonnen be Bamakɔ kunna; i t'o jate minɛ kosebe fo n'i yelenna kulu la ka Bamakɔ laje.

- Bamakɔ kin caman dira mɔgɔw ma k'u jo kasɔrɔ jibolidingew ma sen bɔlɔnw kɔnɔ. Ola taayɔrɔ were te wuluwulujiw la, minennɔgɔkojiw ani finikojiw ni nbəda te

.- Bamakɔ kɔlɔn b'ee ji tige : nɛgenjiw, wuluwulujiw ani galajiw jiginna u b'ee kɔnɔ, u te ka se min fo n'a kera bakofelakin dɔw ye, jama ma caya yen fɔlɔ.

- Dogotɔrɔw y'a jira ko sumaya ni tifoyidi banakisɛ be Bamakɔka b'ee joli la, dɔ de ta be wuli dɔ ta nɛ. Soso ni dimɔgɔ damateme caya, sababuya

Kenya sabaticeere Afirikidisidi wulakonodugu la

Afirikidisidi wulakonodugu minnu yoro ka jan dugubaw la, sida ni faantanya kelen b'olu sigijogonw ye. Dogotorosontanya, furantanya ani keneyasontanya ka jugu yen yoro ninnu na.

O de koson keneyajekulu do be k'a wasa don teren na, ka se o sigidalamogow ma. Teren in be wele ko Dabakan teren.

A ko sigilen sen kan, o san 14 ye ninan ye. San kelen kono a be furakeli ke yoro 36 la marayoro 4 kono. Dogotoroba ni mankan ani kalanden kuuru min be baara ke Dakaban teren in kono, o ye mogo 57 ye. San o san u be mogo 40.000 laje. U be ninbo ke sefawari doreme 66, ani ka jenalaneti di mogow ma 400; kasoro olu musaka ka ca kosebe foroba dogotorosow la.

Baara in daminen san 1993, Arandi Afirkansi Iniverisite kalandenw fe. Beesefangako daminenen Afirikidisidi, a kera o jamana kungisigikalata sannayelema. Wagon saba doren tun b'u bolo u ka baara damine na. Jamana foroba terenko cakeda min

be wele «Taransineti», o y'a musaka bobaa ye. An be waati minna, Dakabana teren sebekoro yiriwara. New, niw ani hakililabanaw be furake a kono. Furalamarayoro ani jamasigiyoro k'u kunnafoni ani k'u lafaamuya banaw kumbencogo la, o bee be teren in kono. Dun, sogosogoninje ani sida jolisegeseg fana be k'a kono.

Liliyamu Singo be teren in barakelaw nemogoya la kabini san 1994. A si hake be san 63 la. A y'a jira ko baara suguya caman kebaa b'ale kun; ani k'a y'a fo u ye, ko sanni u ka bana furake, u ka folo ka banabaato hakili sigi. Sabula, ko mogo daw ka farigan sababu y'u dabolo jugu ye u sigida la.

Sida fanga ka bon wulakonodugu minnu na, mansaw fatulen ko sida fe, i b'a soro momusow jolen be n'u moden falatow ladonni ye. Kannageleyako minnu be ke dukononaw na ka fara binkanniw kan kafojogonya sira fe, olu kunba do ye faantanya jugu ani baarantanya ye.

Taransi Gilesi min ye

nefurakelaw kuntigi ye, ale y'a jira ko kalanden minnu b'ale bolo, olu b'u ka kalanw kunceli san laban na. Wajibi don olu ka bo ni dogniyaba ye. U yere be bana suguya daw ye wulakonomogow la, min te dugubaw kono.

Teren be jo yoro minnu na ka furakeliw ke, o dugumogow be dumuni di u ma ani k'u ka lakana sabati. Liliyamu Singo k'ale b'a jira dugumogow la, ko teren in y'olu de ta ye; k'u ka dogotoroso don. N'u ka kenya sabatili te, teren in te jo u bara. Dakabana teren be jo ka ddogunkelenbaara ke yoro o yoro la, san fila o fila, a be segin ka n'o nogonna ke yen. O de koson u ni sigidalamogow ni sigida kenya sabatibaaw be baara ke nogon fe. A b'a to olu ka se ka baara bolodalenw lase yanni teren be segin ka na.

Ni Ala sonna, teren kura bena soro ka fara folo kan kenya sabatili kama Afirikidisidi wulakonodugu la.

Kilemansi Peti Pero Dokala Yusufu Jara

Dobek sida kololo jugu la dije kono

Dije tonba bolofara min jesinnen don sidako ma n'o ye «ONUsida» ye, o y'a jira ko sida ka mogofaga n'a ka mogominne be ka dogoya. K'o b'a jira, ko nogoya b'a la ka don sidako la. ONUsida ka jate la, sida kelen feerew ka kan ka sebekoro caya ani ka nafoloba don a kelen daf; n'o ma ke sida be mogo miliyon 33 min mine dije kono, fene se ka bo o kasaara la ka waati jan ke.

Sidabana tun be mogo hake min faga dije kono, caman bora o la; o be miliyon 2 la sisani. Nogoya be ka don sidako la jamana damadow la; nk'o jamana ninnu hakilila ma tige, sabula sida ka jugu u kerefjamanaw na. K'a ta san 2001

na ka se bi ma, nafolo hake min tun be don sida kelen daf; faantanjamamanaw na, o sigiyoromana tan na.

San fila o fila, ONUsida be lajeba ke sidako kan dije kono. Ninan ta laje senfe Mekisiko, ONUsida ye kunnafoni minnu di, olu jesinnen be jamana 147 ma. ONUjamanaw kuuru ye 192 ye. Seereyaseben in kono, caman be ka bo sida kasaara la, k'a sababu ke sida kumbenfeerew ye; ani feere min b'a to musokonoma te se ka sida yelema a den fe. Den 410.000 ka sida tun be soro u baw fe; nka san fila in kono, o jiginnen be ka ke den 370.000 ye.

Nogoya min be ka don sidako la,

o senna ka suma. Sabula sida ka mogo minsta be ka dago-dagornin caya. Sida fura min be di u ma, o be sidabana bali k'a caman fatu joona. San o san, sida tun be mogo miliyon 3 minje dije kono; nka san 2001 ni bi ce, do bolen b'o hake la ka ke miliyon 2 ani 700.000 ye. O b'a jira ko san wooro in kono, kemesarada la 10 bora sida ka mogo mineta hake la.

Afiriki Sahara woroduguyanfan de be ko kosebe sida kelen la. A san 2 ye nin ye, kemesarada la 45 farala o sidato hake kan. Sida ka mogo fagalen cayara, ka denmisennin miliyon 12 ke falatow ye. Zinbawe jamana na mogow te si

A to be ne 10nan na

Ne 9nan to

jan soro tuguni. Min mana san 40 soro, o be Ala tanu sidakotile in na. Nk'o n'a ta bese, jamana daw cesirilen be sidakel kama ni kapoti donni ye kafojogonyaw senfe; ka denmisew koron u kana se ka kafojogonya ke kasoro u si ma se. Sida be mogo were minnu sosogo

kosebe, o ye minnu be doregupikiri k'u yere la, yerekunfeerelaw ani ce fila walima muso fila minnu be kafojogonya ke joggon na.

ONUSida ka kolosili la, wulikajo min be sen na sida keleli la, o te ka ke bana suguya were si keleli la. A y'a jira ko dije kono bi, feerew be yen, minnu be sida bali ka mogo werew minne, ka do bo

sidabanabaato hake la, ka do bo sida ka mogofaga barika la ani ka do bo sida kololo jugu la duw kono, sigidaw la ani jamana kono. ONUSida ka fo la, o be se ka ke ni jamanaw y'u ka politiki nesin sida keleli ma a neema, ka nafolo don a dafe ani ka sida kunbenfeerew matarafa.

Dokala Yusufu Jara

Bajangara - Bankasi - Koro - Burukina siraba dilanni damine

Siraba min be bo Bajangara, Bankasi, Koro ka don Burukina, o benn dilan ka gitron da a la. A be fo siraba in ma ko «Jegesira». Nafaba b'a la Mali kono. An be waati min na, sira in tijenon don. A koro, bolifew fana ka ca a kan. Bi - bi in na, bolifentigw be jini k'u kodon a la a tijecogo jugu fe; fo minnu te se ka ne a ko.

O geleya ninnu seto don u dan na; sabula, laje min kera siraba in dilanni dabatitige la Bajangara san 2006, n'o y'a nafoloko ye, o sabatira. Karidon nowanburukalo tile 30, Baarakeminenkow ni bolifew minisiri Ahamed Jane Semega ye

Bajangara - Bankasi - Koro - Burukina siraba in dilanni baaraw datige Bajangara.

A be damine Bajangara - Wo furance la folo. O ye kilometre 37 ye. Siniyaw ka cakeda Koweki ye baaraw kebagaw ye. Baaraw be ke kalo 15 kono. Sefawari miliyari 5 be don jegesira dilanni dafe.

Silamebanki min nesinnen be yiriwali ma n'o ye «BID» ye, kemesarada la, o be 92 ni murumuru 5 bo o musaka la, Mali b'a to bo. Baaraw kolosili be Mali kenyereye jekabaaracakeda do bolo, min be wele «Sozetteki/Ziki. O musaka be ben miliyon 349 ma.

Siraba in be ke taa ni segin ye. A

fiye mumé be ben metere 10 ma. Gitronba ye metere 7 ye, ka metere 1 ni tila bila a kereda fila fe.

Bajangara - Bankasi - Koro - Burukina siraba be tila sigidama 3 ye : folo ye Bajangara - Wo ye; filannan ye Wo - Koro ye, o ye kilometre 91 ye. Afiriki tilebinyanfan yiriwaliton, «CEDEAO» ani Mali b'o musaka bo; sabanan ye ka bo Koro ka se Burukina; o ye kilometre 31 ye.

Larabuw ka banki min nesinnen be Afiriki yiriwali ma n'o ye «BADEA» ye, o ni Mali b'o musaka bo.

Bayi Kulubali
Dokala Yusufu Jara

Gawo - Ansongo - Labezanga siraba kurunbonkarila

Tile kura bora Gawokaw ye. Siraba min be bo Gwo, ka teme Ansongo ni Labezanga fe fo Nizeri ni Mali dance la, jamanakuntigi Amadu Tumani Ture y'a gitron kura kurunbonkari desanburukalo tile 13 san 2008.

Mogo caman tun be kene kan. Minisiriw, Gwo mara politikijemogow, a faamaw, a sorodasijemogow, Mali sorodasiw jemogoba Gaburuyeli Pujugu fana tun be yen. Nansarajekulu ka ciden Giyakomo Duranzo ni Nizeri jamana ka baarakeminenko minisiri tun be siraba in kurunbonkarili kene kan. A jenajew kera Ansongo, Bajoliba da la.

Afiriki kono, jamana do ka ciden yeli doweri togolakene kan, o ye kelenya taamsiyen do ye. Jamanakuntigi Amadu Tumani Ture

ye Gwo - Ansongo - Labezanga gitron dali tufaden folo da san 2006 la. Ka bo Gwo fo Nizeri dance la, o ye kilometre 203 ye. Sefawari miliyari 43 ani miliyon 400 donna a baaraw dafe. Nansarajekulu ka banki min nesinnen be yiriwali ma n'o ye «FED» ye, o ye musaka in bo.

Ansongo meri ka dantigeli kofe, Nansarajekulu ka ciden Giyakomo Duranzo ye kuma ta. A y'a jira ko walasa siraba in ka meen si la, jamana jemogow ka peyazi do jo a kan teliya la. Musaka min be soro o la, o be do ta a ladonni musaka la. Sabula sefajamanaw y'o feere in sigi sen kan, u ka sirabaw topotoli la. A ko ni mobiliw ka donitataw bere ma ben siraba ninnu cogoya ma, u be tije joona. Ni sira min ka kan ka san 30 soro, o te teme san

20 kan.

Birisaganami min kera Fafa n'o ye Gwo dugu do ye, jamanakuntigi y'a jira ko denmisew 17 minnu minna k'u datugu, k'olu benn bila a te meen. A ko denmisew ma u ka dusu ta ka sene ke; u kana maramafew ta joggon kama. Sabula ka maramafew ta joggon kama, jamanakuntigi k'o ye sorodasibaara ye.

Jamanakuntigi bofen Ansongo ka segin Gwo, a ye Gwo mara Arajo n'a Telewisonsooba ORTM-Gwo ni garadikan kura kurunbonkari. O kofe karidon desanburukalo tile 12, a ye ORTM-Tumutu n'a garidikan kura kurunbonkari. Kunnafonii n'a dicogo kura Madamu Jara Mariyamu Filance Jara tun be nin taama in na.

Amadu Omaru Jalo
Dokala Yusufu Jara

Lamerikenjamana na, dennin do sɔnntan ye kalo 4 ke

Sɔnkundimi (dusukundimi) tun be musomannin san 14 do la Lamerikenjamana na. Dögötöröw y'a opere ka sɔnkura k'la. Uye sɔnkura min don a la, o ma se k'a sɔnkomago ne. San 2008 zuluyekalo tile 2, dögötöröw y'o sɔn fana bo ka mansin do bila o no na. O mansin in dilannen be i na fo sɔn : fan fila b'a la. Kininyanfan be joli bila ka taa dennin fogonfogow la, numanyanfan be joli bila ka taa farikolo yɔrɔ tɔw kɔno. Sɔn be baara ke mɔgɔ farikolo la o cogoya de la. Dennin tora o dabolo kan fo ka se sɔn numan fangama do sɔrɔli ma. Sɔn fɔlɔ min tun donna a la, o bora ka numan don o fana cu na okutoburukalo tile 19. O b'a jira ko musomannin in sɔnntan ye kalo 4 ke. Dögötörökalsoba min be Miyami, o den dusukundimitow opereyɔrɔ nɔmɔgo y'a jira k'a sijne folo ye nin nɔgɔnna mansin ka bila dusukun (sɔn) no na. Denmisénin ka mæen fana ni na nin cogo la kasoro dusukun t'a la, nin fana y'o sijne folo ye.

Folo dögötöröw tun be mansin fara sɔn kan, k'a fanga bonya. Nka ka sɔn bo pewu ka mansin bila a no na o tun ma deli ka ke. Mansin donnen kalo fila fɔlɔ kɔno, dennin tun te se ka ninakili ka ne. Fogonfogodimi, komɔkilidimi ani bijedimi y'a sɔgen dɔɔnin.

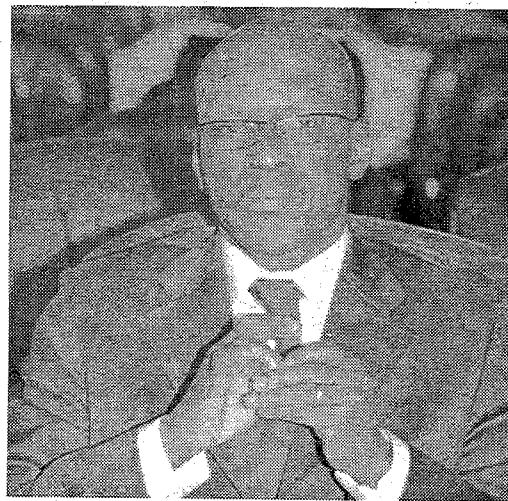
Dokala Yusufu Jara

Makanjamana na, den kɔnoma

Dögötöröw ka jate la, filaninkɔno tun be muso la; nk'a ye den kelen dɔrɔn bange. San kelen o kɔfɛ, sɔgesegeliw y'a jira k'odenin kɔnoma don. Dögötöröw ka nɔfɔcogo la, denkise fila min tun ye filaninkɔno ye ba la, o kelen de donna den tɔkelen kɔno ka ke kɔno y'o fana na.

Den kɔnoma bangeli ka suma kosebe; Nka nin t'a sijne folo ye. Den ba kɛmɛ duuru o ba kɛmɛ duuru, kelen kɔnoma be bange. Kɔno cu nɔn kɔni be laban ka tine.

Mali ka san 2009 baarakənafolo ye miliyari 1.129 ani miliyɔn 104 ye

Nafoloko minisiri Bubakari Tarawele

Depitew jenna ni Mali ka san 2009 baarakənafolo ye jumadon desanburukalo tile 19. A kera kuma fasan dan bɛe ye a don na. Sabula fanga sinamatɔnw tɔgoladepitew y'a jira k'u ma sɔn nafolo in cogoya ma; tɔn minnu be fanga kɔkɔrɔmadon, olu sɔnna a ma. Olu yere ko nafoloko

minisiriso ka fo kosebe a ka baara numan bolodalen na. Kuma sama-samana depite ninnu ni nɔgɔl ce kosebe. Alaban na, depite 129 nɔnna Mali ka san 2009 baarakənafolo hake n'a bolodacogo ma, depite 19 banna a la.

Mali jigi be wari hake min sɔrɔli kan san 2009 kɔno, o ye sefawari miliyari 1.001 ani miliyɔn 800 ye. A be hake min don musakaw dafe, o ye miliyari 1.129 ani miliyɔn 104 ye.

Yεlεma donna san 2008 baarakənafolo la; o tun ye miliyari 936 ani miliyɔn 207 ye, kɛmɛsarada la san 2009 baarakənafolo tɛmɛna o kan ni 7 ni murumuru 1 ye.

Hakililajigin na, san 2008 taarakənafolo labanna ka se miliyari 1.055 ani miliyɔn 680 ma.

Musakaw bolodacogo la, jamanakuntigiso min ka san 2008

A to be ne 32nan na

Tulon

Nin ja fila dilanbaga y'a dabo a kama ka fili 10 k'u la. A y'olu nini

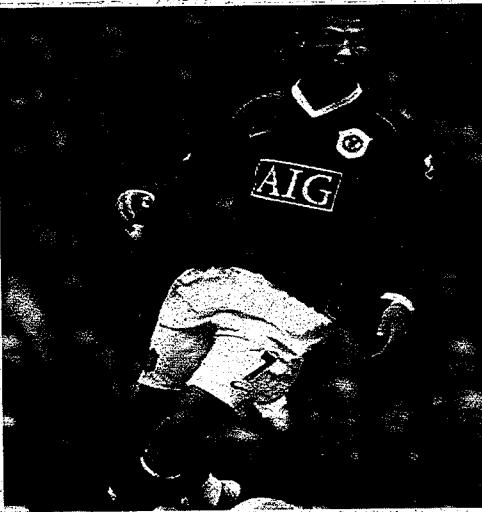

Kunsigli 10 - Ce je
5 - Jiri bolo dɔ. 6 - Wara kun. 7 - Ce kere kelen. 8 - Jiri ju. 9 - Ce
1 - Wara ne. 2 - Ce ka mru. 3 - Ce fasa numan fe. 4 - Wara jiw.

jaabi

Kirisitiyano Oronalido ye san 2008 ntola sanunama soro

Kirisitiyano Oronalido kera san 2008 nana ye ntolatan na dijé kono. Ntolatanko kunnafonidilaw dijé kono, olu benn'a kan k'a jira, kontolatanna min be bëe ne bi, k'o ye Oronalidino ye. Oronalidino ye Pöritigalika ye; a si be san 23 ani kalo 10 na. Ka kón ale ne, denmisennin wërew ye ntola sanunama in soro i na fo Oronalido o ye Berziliya ye, k'a si to san 21 ni kalo 3 la. San 2008 kono, Oronalidino ye bëe nefa hali a juguw. A ye kuru hake min don a ka jamana ntolatanw na an'a ka tón ka ntolatanw senfe, o be se 42 ma. Adonnendonnibabadon ye ani koli; n'a be fo o ma tubabukan na "diribulu". Oronalidino ye kunnawolo suguya bëe soro kaban

ntolatan na, kasoro a si ma taa yor si folo. Fen min b'a je sisan, o ye ka Kupu ta ka dia ka jamana ma. M. K

Ntolatanna minnu ye ntola sanunama soro dijé kono

- 1956 Sitanleyi Matewisi (Angilejamana)
- 1957 Alifredo Di Sitefano (Esipani)
- 1958 Ereyimón Kopa (Faransi)
- 1959 Alifredo Di Sitefano (Esipani)
- 1960 Luwi Suwaressi (Esipani)
- 1961 Omari Siwori (Itali)
- 1962 Zozefu Masopositi (Cekijamana)
- 1963 Lewu Yasini (Irisijamana)
- 1964 Denisi Lawu (Pöloni)
- 1965 Esobiyo (Pöritigali)
- 1966 Bobi Sarilitoni (Angilejamana)
- 1967 Filoriyan Alibéri (Höngiri)
- 1968 Zorizi Besiti (Höngiri)
- 1969 Ziyani Iriwera (Itali)
- 1970 Geridi Mileri (Alimanjamana)
- 1971 Zohan Kurufu (Peyiba walima Holandi)
- 1972 Faranzi Bekeniboyer (Alimanjamana)
- 1973 Zohan Kurufu (Peyiba walima Holandi)
- 1974 Zohan Kurufu (Peyiba walima Holandi)
- 1975 Olegi Bulokini (Irisijamana)
- 1976 Faranzi Bekeniboyer (Alimanjamana)
- 1977 Alen Simonsen (Danemariki)
- 1978 Kewini Keegani (Angilejamana)
- 1979 Kewini Keegani (Angilejamana)
- 1980 Karili Hensi Uruminige (Alimanjamana)

- 1981 Karili Hensi Uruminige (Alimanjamana)
- 1982 Pawolo Orosi (Itali)
- 1983 Miseli Pilatini (Faransi)
- 1984 Miseli Pilatini (Faransi)
- 1985 Miseli Pilatini (Faransi)
- 1986 Igori Belanowu (Irisijamana)
- 1987 Urudi Guliti (Peyiba walima Holandi)
- 1988 Mariko wan Basiteni (Peyiba walima Holandi)
- 1989 Mariko wan Basiteni (Peyiba walima Holandi)
- 1990 Lotari Matawosi (Alimanjamana)
- 1991 Zan Piyeri Papen (Faransi)
- 1992 Mariko wan Basiteni (Peyiba walima Holandi)
- 1993 Oroberito Bazo (Itali)
- 1994 Hirisito Sitoyikou (Biligari)
- 1995 Zorizi Weya (Liberiya)
- 1996 Matiyasi saméri (Alimanjamana)
- 1997 Oronalido (Berezili)
- 1998 Zinedini Zedani (Faransi)
- 1999 Iriwalido (Berezili)
- 2000 Luwi Figo (Pöritigali)
- 2001 Mikaweli Owéni (Angilejamana)
- 2002 Oronalido (Berezili)
- 2003 Paweli Nediwédi (Cekijamana)
- 2004 Andere Sëwesëndo (Ukeréni)
- 2005 Oronalidino (Berezili)
- 2006 Fabiyo Kanawaro (Itali)
- 2007 Kaka (Berezili)
- 2008 Kirisitiyano Oronalido (Pöritigali)

Ne 11nan to

baarakenafolo tun ye miliyari 12 ani miliyon 90 ye, dobara o hakela. A kera miliyari 11 ani miliyon 509 ye. Sabula do bora jamanakuntigiso ka baarakenafolo la.

Do bora minisiri nemogoso ka baarakenafolo la. A kera miliyari 6 ani miliyon 334 ye; kasoro san 2008 ta tun ye miliyari 8 ani miliyon 304 ye. Do farala depitebulon de ka baarakenafolo kan. A kera miliyari 9 ani miliyon 476 ye; kasoro san 2008 ta tun ye miliyari 8 ani miliyon 368 ye.

N'i ye Mali ka san 2009 baarakenafolo jatemine, a be desse ni miliyari 127 ani miliyon 304 ye. Kasoro san 2008 ta tun be desse ni miliyari 119 ani miliyon 472 ye.

Fanga sinamatow togoladepitew ka kolsili la, baaraba minnu kofolen be k'u musakaw dantigé san 2009 baarakenafoloko seben kono, olu te se ka waleya u focogo la. U ko fana kalankoni kenyako geleyaw jate ma mine. U y'a jira tuguni, ko banki min be wele «BIM-SA», o feerelen, ko goferenaman niyoro ye min y'o warila, k'o tun ka kan ka sin ka fara san 2008 baarakenafolo kan. Koninba Sidibe min ye PARENA togoladepite ye, o y'a sinsin ko caman werew kan, minnu y'u bankun ye Mali ka san 2009 baarakenafolo la.

Alayi Lamu
Dokala Yusufu Jara

«AMAP» kuntigi
Solomani Darabo
-Mali kanw kunnafonisbenw
baarada kuntigi
Nanze Samake

Kibaru
BP : 24 Telefon: 20-21-21-04
Kibaru Bugufiye Bosola
Bamako - Mali
Sebennijekulu
Mahamadu Konta, Dokala
Yusufu Jara
Labugunyoro : Kibaru gafedilan
baarada
Bolet hake 16 000